

Комплекс комп'ютерних програм, розроблених із урахуванням мови спеціальності, створює всі умови для засвоєння лексико-граматичного матеріалу і стає ефективним засобом розвитку навичок мови науки, дозволяє значно оптимізувати освітній процес і моделювати ситуації спілкування, що сприяє підвищенню рівня мотивації.

Таким чином, самоосвітня компетенція – це сукупність знань, умінь, навичок, моральних якостей, що забезпечують у процесі самоосвіти підвищення рівня володіння чужою мовою. Це дозволяє збільшити результативність навчання, допомагає навчитися користуватися різноманітною навчальною літературою і комп'ютерними технологіями для вивчення української (російської) мови і засвоювати навчальний матеріал у зручний час, збільшує зацікавленість майбутніх іноземних спеціалістів у їхній самостійній діяльності.

Література:

1. Дьолог О. С. Роль самостійної роботи студентів при вивченні курсу «Українська мова як іноземна» / О. С. Дьолог // Матеріали II Міжнародної научно-практичної конференції «Язык и специальность: актуальные проблемы обучения иностранцев в высшем учебном заведении». – Харків: ХНУРЭ, 2015. – С. 159-165.

2. Козаков В. А. Самостійна робота студентів як дидактична проблема / В. А. Козаков – К.: НМК ВО, 1990. – 62 с.

3. Котова А. Роль викладача в організації самостійної роботи студентів у вищому навчальному закладі / А. Котова // Вісник Львівського університету. Серія «Педагогіка». – Л., 2009. Вип. 25. – Ч. 3. С. 250-256.

Єрмолаєв В.К., Лінченко Н.Ю.

Харківська державна академія фізичної культури

м. Харків, Україна

e-mail: ukr.in.mova@gmail.com

**Нові можливості викладання мови в умовах комп'ютеризації сфери
освіти у роботі з іноземними студентами**

Мова є засобом спілкування і від того, як українська мова виконає своє призначення, залежатиме яким чином здійснюватиметься процес оновлення не тільки національної системи освіти, а й відродження усїєї нашої держави. Як знаряддя масової комунікації, як засіб передачі художньо-естетичної інформації мова повинна відповідати потребам розвинутого суспільства, потребам часу.

Вивчення мови вимагає комплексного застосування усїх прийомів і методів. Доцільно посилити елемент самостійності іноземних студентів у здобутті лінгвістичних знань, навчити їх виводити із конкретних прикладів (мовних чи правописних) абстрактне правило – узагальнення та застосування його на практиці. У цьому відношенні поряд з іншими прийомами велике значення має комп'ютер.

ПК можна застосовувати як під час пояснення нового матеріалу, так і під час закріплення старого. Особливого значення набуває комп'ютерна техніка у прищепленні навичок самостійної роботи. Треба формувати у майбутніх фахівців перш за все психологічну готовність до активного використання комп'ютера у своїй професійній діяльності, формувати відповідну мотивацію до оволодіння знаннями та вміннями, що дозволяють ефективно використовувати комп'ютер у навчальному процесі. У майбутніх спеціалістів треба передусім формувати потребу працювати з комп'ютером. Для цього треба їх ознайомити з можливостями ПК як засобу навчання, з особливостями автоматизованих навчальних систем.

Під час роботи з ПК сама машина пояснює студенту причину його помилки і дає змогу не просто виправити її, а змушує мислити, аналізувати, усвідомлювати. Здобуті таким способом знання будуть ніби власним надбанням, відкриттям, а це забезпечить їх стійкість.

Важливо організувати самостійну роботу студентів з метою повторення, поглиблення й систематизації знань. Необхідно готувати майбутнього фахівця до систематичної, методично правильної роботи зі студентами. Важливо залучати студентів до складання програм і перевірки її під час лабораторних занять, використовуючи ігровий елемент. Це дасть змогу студентам замислитись

над своєю професією, націлити їх на творчі пошуки засобів навчання, які б забезпечили належний рівень знань. Можна організувати навіть конкурс на кращу й дотепнішу програму, взаєморецензування тощо, використати згодом у педагогічній практиці кращі з них в студентській аудиторії (таким чином, студенти ще в стінах вишу підготують не лише теоретично, але й практично до викладацької роботи в школі).

Можна переконливо довести, що сучасна система навчання неможлива без інформаційних технологій і комп'ютерів. Які ж проблеми найактуальніші?

1. Створення принципово нової методології і педагогіки комп'ютеризованого навчання з урахуванням специфіки навчальних дисциплін.
2. Розробка моделі комп'ютеризації для різних напрямків – від освітніх до виробничих і побутових.
3. Використання та розробка програм для ПК з різних дисциплін.

Крім вищезазначених проблем, особливо актуальним у наш час є спілкування людини з машиною. Можливі два способи подолання вказаних труднощів: 1) наближення мови до природної мови; 2) наближення мови користувача до мови машини. Перший, на нашу думку, більш перспективний, оскільки дає змогу не тільки подолати лінгвістичний і психологічний бар'єр між людиною і комп'ютером, а й відкриває шлях до вдосконалення машинної мови.

Потреба застосування інформаційних технологій в навчальному процесі вищого навчального закладу – істина, яка в наш час не викликає заперечень.

Виробленню практичних професійних навичок викладача сприяє також використання активних методів навчання: проблемної лекції, розігрування ролей, аналізу конкретних ситуацій, активного програмованого навчання тощо. Одним з найскладніших і найпопулярніших видів навчання є ділові ігри.

Ділова гра (ДГ) – це форма відтворення змісту майбутньої професійної діяльності, можливість у штучно створених, наближених до реальних умов, практично застосувати і спробувати свої знання. Це імітація можливих

ситуацій, виконання різноманітних професійних дій тощо. Вони імітують уроки різних типів за традиційною і нетрадиційною методикою викладання. Застосування комп'ютерів у ДГ сприяє виробленню у студентів навичок самостійного поглиблення знань, спонукає їх до творчих пошуків, до аналізу і систематизації вивченого матеріалу. Таким чином, комп'ютеризація ставить перед вищою освітою нові завдання, вимагає використання нових технологій навчання, внесення відповідних змін у його програму, що, у свою чергу, зможе забезпечити якісне навчання іноземних студентів.

Література:

1. Brown G., Malmjar K. Language and Understanding. - Oxford University Press, 1995. – 354 p.
2. Приходько А.И., Щекина Н.Б. Основы педагогического мастерства. – Харьков: издатель Шуст А.И., 2001 – 77 с.

Жовтобрюх В.Ф.

***Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця***

м. Харків, Україна

e-mail: zhovtobruhvalentina@gmail.com

Робота з текстом як засіб активізації навчально-пізнавальних можливостей іноземних студентів на заняттях з української мови в економічному університеті

В умовах інтеграції України в сучасний світовий освітній простір набувають все більшої актуальності проблеми професійної підготовки іноземних студентів. Одним із головних напрямів навчання іноземних студентів є практичне засвоєння української мови як засобу спілкування. Реалізація цього завдання потребує ефективної взаємодії між змістовим і діяльнісним аспектами викладання, між засвоєнням знань та активізацією навчальних можливостей студентів. З огляду на це своєчасним і потрібним є пошук різних засобів